

IZHAJA OB
ČETRTKIHUREDNIŠTVO IN UPR
LJUBLJANA, BREG 10
POŠT. PREDAL ŠT. 345
RAČ. POŠT. HRAN. V
LJUBLJANI ŠT. 15.393

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN TEDNIK ZA POUK IN ZABAVO

POSAMEZNA
ŠTEV. 2 DINNAROČNINA 1 LETO
80, 3 LETA 40, 1/2 LE-
TA 20 DIN. V ITALIJI
NA LETO 40 L. FRAN-
CUI 60 F. AMERIKI 2 \$.

IV. leto

V Ljubljani, 16. junija 1932'

Štev. 25

Brez voznega listka

Prijetnosti potovanja pod vagonom — Pustolovska vožnja brezposel-
nega ameriškega inženjerja v družbi trampov in potepuhov

Velika šansa, samo...

Bil je solnčen aprilski dan, ko sem zvedel od znanca, da išče neka velika tekstilna tovarna v Montgomeryju prvovrstnega inženjerja. Od veselja sem začel znanca objemati in poljubljati, ko se je moje navdušenje nekoliko uneslo, pa sem stekel h gospodnji in ji obljubil vraga in pol, če mi posodi dva dolarja. Dala mi ju je in čez deset minut je že šel po žici brzojav: „Pri-dem takoj!“

Denarja nisem imel ni beliča — narobe: dolžan sem bil domala vsem ljudem, kar sem jih poznal, temu več, onemu manj, od gospodnje pa dol do prodajalca listov. Zato nisem imel pod milim božjim nebom žive duše, ki bi se mogel nanjo obrniti, naj mi posodi za voz-nino. Od Newyorka do Montgome-ryja je okoli 1500 kilometrov. Toda ali ni mar na tisoče in stotisoče lju-di, ki vse življenje „slepo“ romajo iz kraja v kraj, ker nimajo niti to-liko, da bi si kupili spodobno ko-silo, kaj šele voznega listka? Zakaj ne bi tudi jaz tako poskusil!

1500 kilometrov!

Privezal sem si svoje listine in izpričevala okoli vratu in natlačil v žepe prepečenca, mesnih konzerv in kondenziranega mleka. Gospodi-nji sem se zasmilil, pa mi je vse te reči priskrbela — kaj je tudi dru-gega hotela! Moji dolgovi pri njej so bili tako ali tako za bogve kako

radi vzamejo trudne popotnike k sebi! Postavil sem se kraj ceste, dvignil desnico in mahal z njo sem in tja... Šele tedaj, ko je že dvanaj-sti avto švignil mimo mene, ne da bi se bil zmenil za moje mahanje, se mi je začela stvar dozdevati obupna. (Pozneje sem zvedel, da se avtomobilisti ničesar tako zelo ne boje kakor „lepo oblečenih“ pote-puhov. Vrag vedi, kdo jim je na-tvezil, da so to najnevarnejši raz-bojnik, ki ubijejo in izropajo vsa-kogar, kdor se da omehčati in jih vzame v voz. Sicer pa se je tisto za-stran lepe obleke že čez nekaj dni temeljito izpremenilo.)

Prva noč na prostem je vse prej ko prijetna. Kot meščan se človek preveč odvadi prirode, da mu ne bi pri vsakem količkaj sumljivem gla-su takoj prišli levi in ljudožrci na um. Drugo jutro sem bil zato pri-lično slabe volje. Tem bolj, ker ni-sem nikjer dobil vode, da bi se umil.

Srečanje s tihotapci alkohola

V takem razpoloženju sem brez vsake nade in le iz navade dvignil roko, ko sem zagledal prvi avtomobil. In glej, avto se je ustavil, in moža, ki sta sedela v njem, sta me pozvala, naj vstopim. O, kakšen občutek, ko sem po dolgem času prvič spet smel gledati cesto od zgoraj! Vozili smo se ure in ure. Od časa do časa sta moja tovariša se-gla za pas po plosko steklenico — vsak spodoben Američan ima tako

Lažje je skočiti z vlaka
kakor nanj.

steklenico! — in se okrepčala. Da mi nista ponudila niti kapljice, me je spravilo v slabo voljo.

Počasi je jelo v meni vstajati neko nerazumljivo nezaupanje na-

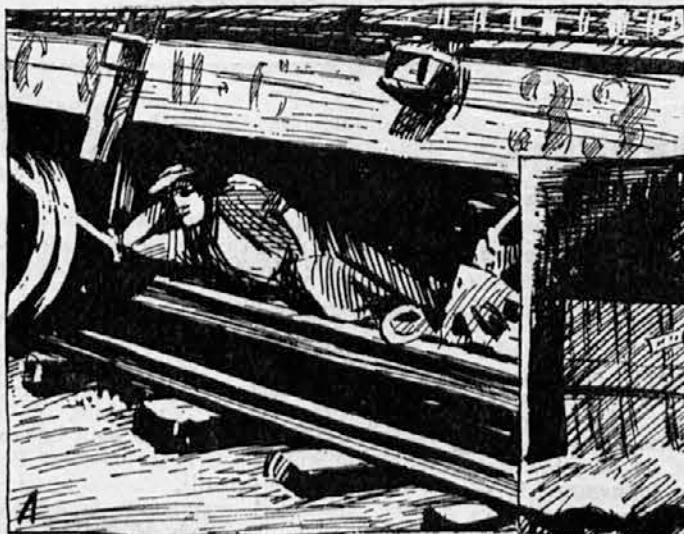
sproti njima. Moža sta govorila med seboj šepetaje in če sem ju kaj vprašal, sta komaj odgovorila. „Rad bi izstopil,“ sem rekel naposled. „Prav žal,“ sem dobil za odgovor, „potrebujeva te še za predajo.“ „Predaja“ je lahko vse mogoče po-menila: utegnila sta mene „pre-dati“, denimo, na policijski straž-nici, „predala“ bi lahko tudi moje papirje in mojo pičlo zalogo žive-ža, „predala“ bi naposled lahko tudi velike sive pločevinaste zaboje, ki so ležali kraj mene na tleh.

E, kar brez mene odpravita, sem si mislil, in ko je bilo dovolj tema in sem zagledal v bližini gozd, krat-ko malo skočil iz voza. Nekaj pri-dušenih kletvic mi je udarilo na uho, potem pa mi je avto izginil iz-pred oči. Za vsak slučaj pa sem stekel, kar so mi noge dale, v gozd in ostal nekaj ur skrit v njem.

V „gondoli“ v Atlanto

Ko sem srečal Rummyja, so me noge že manj bolele. Človek se pač vsemu privadi in vse preboli, tudi skok iz drvečega avtomobila. Pri Rummuyju seveda takrat ni šlo ta-ko hitro. Bil je po svoji zunanosti vse prej ko skitalec in potepuh: mlad je bil in simpatičen na oko in videti zelo zadovoljen. Toda imel je leseno nogo in je zato precej po polzevo počasi jemat pot pod noge. Takrat mi je kajpada njegov po-časni tempo iz razumljivih vzrokov ustrezal.

Srečal sem ga malo za Baltimo-rom. Od njega sem se naučil dvo-glasnega žvižganja. Prvo, kar sva se

Prvovrstna gondo-la". Spodaj: Ju-tranja toaleta v tovornem vagonu.

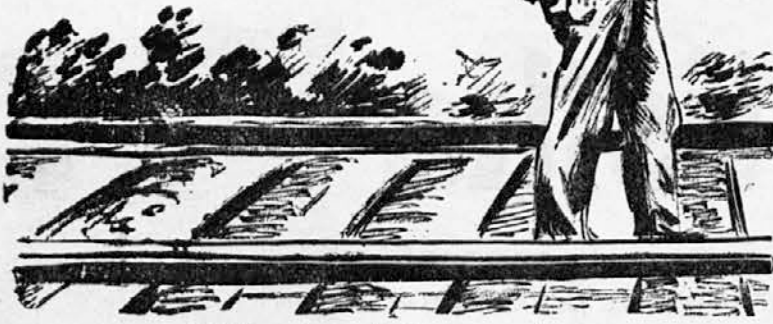
dolgo „zmrzli“, pa naj gre še teh nekaj dolarjev k vragu!

Deset ur na dan bom že shodil — sem si mislil kot „začetnik“. In zraven tega sem upal na avtomobile, ki v romanah in potopisih tako

pomenila, je bilo, da sva napravila kupčijo: dal sem mu skatlico kondenziranega mleka in dobil za to zavojček tobaka. Že čez nekaj ur je poznal vse moje načrte in vedel, kako silno me vleče na jug.

„No, če je tako, pa te spravim do severno-južnega ekspresa,“ je rekel. „Tam poznam zelo pripraven

Poklicni tramp hodi samo po tiru...

kraj, kjer lahko skočiš na vlak. Prav tam, kjer je meni odrezalo nogo,“ je dodal in rečeč se pokazal na leseno hoduljo.

Njegovo govorjenje je imelo nekaj prepričevalnega. Zato sem se mu popolnoma zaupal.

Še nikoli v življenju nisem imel take treme kakor drugi dan zvečer, ko je prisopihal orjaški vlak, podoben predpotopni pošasti. Kako sem prišel nanj, še zdaj ne vem. V spominu so mi le še poslednji Rummyjevi nasveti: „Prvi vagon za tenderjem je najboljši — pazi, da se ne boš krčevito oklepaj, nego lepo elastično — posebno pa glej, da v gondoli ne zaspiš!“

Potem je izginil v temo — in šele tedaj sem začutil pod seboj neizrekljivo trde deske in jeklene opornike „gondole“. Pod „gondolo“ razumejo ameriški skitalci desko pod ameriški tovornimi vagoni med kolesi, ki spravljajo nanjo les, železniške pragove in podobne reči. V resnici pa največ služijo „trampom“ (potepuhom, skitalcem), članom tiste milijonske armade vagabundov, ki se jih železnice danes ne morejo več ubraniti. Časih so jih preganjali na vse mogoče načine, streljali so jih in šli z noži nadnje — danes pa jih je preveč in jim uradniki niso več kos.

Lepa družba!

„Medpotoma boš že dobil družbo,“ mi je rekel Rummy. In res! Ko sem se v ranem jutru oprezno popel iz svoje gondole, me je že iz prvega zaboja s pomarančami pozdravilo neko godrnjanje. Bil je stari Bill, ki ga poznajo menda vsi ameriški trampji, ker je prebil več svojega življenja na vagonskih oseh kakor kjerkoli drugod. Na zaboj je bil zapisal z velikimi, razločnimi črkami: „Pozor! Ne premetavajte, steklo!“

Počutil sem se že varneje, posebno še po dobrih izkušnjah, ki sem jih doživel pri Rummyju. Tudi nekoliko ponosa je bilo pri tem, da me slepeče svetiljke železniških uradnikov niso vso noč niti na eni postaji izteknile. „Začetnik, kaj?“ me je vprašal Bill in me pogledal izpod košatih sivih obrvi. „No, pa mi prinesi vode!“

Vlak je ravno stal na majhni postaji. „Tak požuri se!“ se je zadržal. „Po vodo!“

S slabo igrano brezbriznostjo sem stopil k vodovodu in prinesel polno skledo vode. Postajenačelnik se mi je zdelo, me ni videl. Bill je

brez besedice zahvale vzel skledo, se napil in umil, si nato umil usta in naposled opral v njej še svojo umazano srajco. Poprej pa je iztrebil iz nje mrčes.

Tedaj je pogledal v vagon postajenačelnik.

„Bill, pošta je prišla zate. Ali bi udarila eno partijo?“

S temi besedami je splezal v vagon, dal Billu zamazano pismo, ki ga je tramp zadovoljno spravil, in sedel na balo bombaža ter potegnil iz žepa umazane kvarte. Postajenačelnik in tramp — torej tudi take stvari se dogajajo!

V Atlanti sem dobil nekega francoskega inženjerja, ki mi je v kljub moji potepuški zunanosti posodil denar za nadaljnjo vožnjo.

Naposled sem srečno prispel v Montgomery. Bogatejši za toliko izkustev in spominov na nenavadno vožnjo in na srečanja z nenavadnimi ljudmi. Toda največje čudo izmed vseh me je še čakalo — dobil sem službo!

H. Rumpel.

Ženski Robinzon

Napisal Artur Woodward

Nič manj pretresljiva od usode mornarja, ki ga pozna ves svet pod imenom Robinzona Crusoja, ni bila usoda nesrečne Indijanke, ki so jo pustili samo na pustem skalnatem otoku v Južni Kaliforniji, na San-Nicolasu.

Okoli leta 1810. so križarili v južnokalifornijskih vodah lovci krzna, ki so iskali novih lovišč. Pravili so, da žive v morju blizu preliva Svete Barbare morske vidre. Zato so se tam okoli kmalu pojavili ruski lovci; pobili so cele tovore vider, pa ne samo njih, nego tudi tamošnje Indijance.

Najbolj je od njih trpel mali otok San-Nicolas. Misijonarji, ki jih je bilo dosti v tistih krajih, so spravili mnogo Indijancev, da jih rešijo pred razbojniki, na varno v druge kraje. Tiste, ki so ostali, so pohlepni lovci prisilili, da so jim morali plačevati davke, in so jih tudi sicer na vse mogoče načine odirali in tlačili. Ni čudo, da je prebivalstvo otoka okoli leta 1835 že skoraj docela izumrlo. Zato so misijonarji poslali v Kalifornijo ladjo, da spravi tudi te Indijance na varno v njihovo pravo domovino.

Mati in otrok

V prelivu Svete Barbare je le malo dobrih luk in San-Nicolas je v tem pogledu najslabši med slabimi. Razen tega je bilo morje takrat viharo in zato so le s težavo spravili prebivalstvo na ladjo. Že so hoteli odriniti, tedaj pa je začela neka ženska obupno vpiti in se v splošno grozo vrgla v morje, da splava nazaj na suho. Njeni rojaki so potem povedali, da je v naglici pozabila vzeti s seboj nekaj mesecev starega otroka, ki je spal sam v borni domači kočici.

Noč je že legala na zemljo in kapitan se ni upal spustiti v nemirno morje čoln. Zato so sklenili pustiti žensko na otoku in priti drugi teden ponjo. Toda naslednji teden

je bilo morje še viharnejše in sploh ne bi bilo mogoče v takem vremenu pristati... in potem so na ubogo ženo p o z a b i l i. Ko so se čez nekaj tednov ali mesecev spet spomnili nanjo, so bili vsi prepričani, da pač ne more biti več pri življenju, zakaj otok je bil skalnat in nerodoviten in ne bi mogel žive duše prehraniti. In naposled: kdo bi si belil glavo zaradi takele Indijanke!

Strah na samotnem otoku

Minevala so leta in v Kalifornijo so se jeli seliti Američani, ki so čuli, da se tam dobi zlato. In kmalu so se razširili glasovi, da na otoku San-Nicolas straši. Lovci in zlatoklopi so pripovedovali drug drugemu, da so videli v mesečini neko žensko postavo, ki je tekala po skalnatem obrežju. Zdaj so se nekateri spomnili nesrečne žene, ki so jo pred leti pustili na negostoljubnem otoku; gotovo je strašil njen duh.

Skoraj osemnajst let je minilo, kar so prebivalci San-Nicolas za-

pustili svoj otok in se razkropili po svetu, Misijonarje, ki so jih rešili, so med tem pregnali, in tako ni nihče vedel ničesar določnega o usodi uboge Indijanke. Toda živa gotovo ni mogla več biti. To kar je strašilo, je bilo pač samo strašilo bujne domišljije praznovernih zlatokopov.

Toda v Sveti Barbari je bilo tudi nekaj ljudi, ki niso verovali v duhove, in ti so najeli majhno ladjo in se odpeljali v San-Nicolas, s trdnim namenom, da otok temeljito preiščejo. Že v nekaj dneh so opazili sledove majhne noge na peščenem obrežju, in tako dobili nedvoumen dokaz, da živi tam neko človeško bitje. Drugi dan so res odkrili neko žensko v siromašni kočici, napravljeni iz kitovih kosti in pokrito s spletenim ločjem.

Ko jih je zagledala, se je silno ustrašila. Šele ko so jo nekoliko pomirili, je bolj z znamenji kakor z besedami - v teh letih se je skoraj popolnoma odvadila govorjenja — povedala, da je res tista ženska, ki so jo takrat pustili na otoku. Povedala je, da ji je otrok že čez nekaj dni umrl, in kaj vse je morala prestati v teh osemnajstih letih strašne samote. Pravila je, da je lovila ribe, ptice in vidre in si napravila obleko iz njihovih kož in orodje iz njihovih kosti. Kože so bile čedno sešite s kitami, ribje koščice pa so ji služile za šivanke. Osemnajst let ni videla človeka in tako je skoraj popolnoma izgubila spomin o svojem prejšnjem življenju.

Domotožje po samoti

Ženskega Robinzona so rešitelji spravili spet nazaj med ljudi. Toda v kljub vsej ljubezni, v kljub vsej skrbi in postrežbi, ki so jo izkazovali nesrečnici, se ni mogla več iznebiti strahu pred ljudmi. Ali je bilo domotožje po tih samoti, ali pa se ni mogla privaditi civilizirani hrani — ženska, ki je prebila osemnajst let v tolikšni stiski in obupnem boju za obstanek, je jela kar vidno hirati in je že nekaj mesecev po rešitvi umrla. Njeno nenavadno imovino, obleko in orodje, so kot znamenitost shranili v muzeju v San Franciscu. Tam jih je uničil oni veliki požar, ki je leta 1906 upepelil skoraj ves San-Francisco.

KRONIKA
TEDNA

— V Lozanu v švici se je danes začela morda najvažnejša konferenca, kar jih je bilo po svetovni vojni. Gre za reparacije. Nemci jih ne marajo več plačevati in zavezniki bodo morali s tem računati. V nedeljo je bil v Parizu predsednik angleške vlade in se je pogovoril s svojim francoskim tovarišem glede skupnega nastopa na tej konferenci. Listi pišejo, da sta se dobro razumela. Če je to res, je nemara le še kaj upanja, da se bodo razmere na svetu zboljšale. Toda urediti je treba obenem še vprašanje vojnih dolgov in pripraviti Ameriko do popuščanja. Potem se šele svet oddahne.

— 14. junija je minilo 150 let, kar se je rodil ljubljanski škof Anton Alojzij Wolf. Znamenit je po tem, da je z njegovo denarno podporo izšel prvi veliki nemško-slovenski (l. 1860.) in slo-

vensko-nemški slovar (l. 1895.) Wolf je tudi ustanovitelj Alojzijevejšča v Ljubljani, kjer se vzgajajo dijaki za duhovnike.

— Gorgulovu očita obtožnica, da je Doumerja premišljeno ubil. Zato bo brez dvoma obsojen na smrt in obglavljen.

— V Sao Pavlu v Braziliji je stala te dni pred sodniki Antonia Aroujo, obtožena, da je ubila svojega edinega sina, ker je zagrešil neznanu tatvino. Spartanska mati je izpovedala, da je rajši hotela videti svojega sina mrtvega kakor onečastjenega z obsodbo. Potniki so jo oprostili.

— Romunski parlament je razpuščen, nove volitve bodo 17. julija.

— Venizelos namerava baje na Grškem proglasiti diktaturo.

— Na olimpijadi v Los Angelesu, ki se začne drugi mesec, bo zastopanih dva tisoč sportnikov iz petdeset držav, med njimi tudi naša država. Največ atletov bo seveda iz ameriških Združenih držav.

Kratko poglavje o srečanjih na vlaku

Dosti je ljudi, ki zagovarjajo teorijo, da je vsak človek individuum, posebno bitje, tako rekoč privatna senzacija. Kdor to trdi, gotovo še nikoli ni potoval. Zakaj na vožnji se človek nezmotljivo prepriča, da so si vsi ljudje enaki. Vedno in vedno srečamo iste ljudi. Eden izmed takih ljudi je na primer

dama, ki čuti vedno preprič!

„Okno mora biti zaprto,“ reče strupeno, še preden se vlak zgane in se ljudje še poslavljajo od svojih dragih. Okno mora torej ostati zaprto. Obupno pobegneš na hodnik ali pa v sosednji oddelek, med tem pa dama mirno odpre okno in začne z železniškim uradnikom razgovor o tem, kako dolgo vlak vozi in zakaj ne gre hitreje.

Potem se stisne v svoj kot in se za nikogar ne zmeni. Na nogah ima mehke šolne, da je kurje oko preveč ne tišči, ogrnjena je s sivozeleno volneno jopico, ki prehaja v kariran vratni šal, in na glavi ima modro čepico. Njene oči venomer nezaupno streljajo po kupeju. Človek ima vtis, da dela železniško upravo osebno odgovorno za to, da ji ni dala za njeno vožnjo v Zabito vas na razpolago posebnega vlaka. Nadležni ji je vsakdo; ta, ker je vstopil, oni, ker je šel ven, tretjemu zameri, ker ves čas molči, četrtemu,

ker je preveč zgovoren. Svojo pompaduro stiska krčevito k želodcu, pokašljeva je jemlje v usta pekoče bonbone in od časa do časa si dá njena sitnost duška v besedah:

„Ne vem, od kod spet vleče...“

Gospod s smotko

sedi v drugem kotu pri oknu. To je tem nesramnejše, ker te ugodnosti ne izrabi: ali čita, ali zagrne zaveso, da laže zaspi, ali pa kadi.

Njegova smotka je debela kakor on — seveda sorazmerno. Mož sedi najrajši pod napisom: „Za nekadilce“. Ves oddelek molči. Saj bi moral mož sam vedeti, kako nemogoče se vede. Sopotniki nabirajo čelo v gube, pokašljujejo in si demonstrativno podržujejo roko pred se ter se nedvoumno spogledujejo.

Mož s smotko kadi s silnim užitek.

Vsak potnik v oddelku je bil spočetka stranka zase. Ta dogodek pa združi vse v skupnega duha. Potniki se sporazumevajo z zmigavanjem glave ali skomigavanjem, razpoloženje je prav tako električno napeto kakor zrak poln višnjevega dima. Naposled je nekemu le preveč in eksplodira: „Neverjetno!“

Vsi čujejo, samo debeli ne. „Tu je za nekadilce,“ reče drugi in se izziva-joče obrne proti gospodu v kotu. „Kako prosim?“ vpraša debeli in obrne proti sopotnikom nedolžen obraz, ki se mu kar vidi, kako uživa v dimu in vonju. „Za nekadilce? Vidite, jaz sem pa mislil, da je za kadilce! — Saj gospo-

da dovoli, da pokadim še teh nekaj dimov.

Potniki so brez moči, poraženi, zakovani v tla. Nihče se ne upa pogledati drugemu v oči. Vsakdo je spet stranka zase.

Debeli kadi dalje. — —

Mlada žena z otrokom

plane navadno šele v poslednjem trenutku vsa zaripla in brez sape v vagon. „Saj bo še kak prostorček?“ Prostorček se dobi po navadi ravno na sredi klopi. Zato, da je območje Jurčkovih nog kar največje.

Mladi ženi ni lahko. Jurček bi po eni strani rad sedel v naročju, po drugi strani pa bi hotel imeti zlato uro dame, ki mu sedi nasproti, vrhu tega bi rad gledal skozi okno, in

kajpada jedel čokolado! Mladi ženi zleze nekaj svetloplavih las na razgreti obraz. Iz mreže pade košarica s potreščinami za otroke in živežem in se odpre. Jurček pohodi zavojček s keksi in pol kile češenj in se hoče potem spet splaziti nazaj na sedež.

„Ne vem, kaj je z otrokom,“ reče mlada žena kakor v opravičilo nasproti molčečim in nejevoljnim sopotnikom, „doma je kakor pravi angelček, kakor hitro pa je na vlaku — Jurček, vidiš, že spet si —“

Ali so angelčki gluhi?

Dama s šminko

vstopi s takim obrazom, kakor da ne more oprostiti usodi, da jo je vrgla v naš oddelek. Sedi z vso predpisano eleganco in korektnostjo na svojem prostoru, kraj sebe ima majhen kovček iz imitacije usnja, in iz njega gledajo toaletni predmeti, nemški magazini in bonboni, polnjeni seveda. Te tri reči rabi izmenoma.

Vsako uro pogleda enkrat v magazin, vsake četrt ure seže po kolinski vodi, vsake četrt ure zahrusta bonbone, in vsakih pet minut si namaže ustnice.

Drži se kakor dama iz visokega sveta in ima luknjo v nogavici iz umetne svile. Dela se, kakor bi potovala iz Čikaga v Bombay. S tem si zares pridobi ugled pri sopotnikih, ki jim take reči imponirajo. In ne morem reči drugega, kakor da je čisto nevsakdanja nesramnost, da zamrmra blizu postaje Zaplata: „Bog ve, ali imajo tu jedilni va-

gon“ — ko pogleda skozi okno, pa vidiš, da je izstopila in da so jo sprejeli preprosti in pošteni sorodniki pristnega zaplatskega kova...

Gospod s političnim prepričanjem

vstopi z glasnim pozdravom in se najprej vsem prisotnim skupno predstavi, nato pa s korektnim priklonom še vsakomur posebej: „Dovolite, moje ime Kobentar.“

Pogovor začne s pokrajino, vremenom in vožnjo in pride nato po skrivnih zahrbtnih potih, kakršna so vprašanja žetve in mezd, na svoje pravo področje: politiko. S kratkimi, preciznimi besedami razloži, zakaj in kako je prišlo do gospodarske krize in ka-

tera so edina možna pota za ozdravljenje vsega sveta. Ima najboljše informacije in vam zaupa pod pečatom absolutne molčečnosti skrivnosti, ki jih poznate že iz predčerašnjih listov. Pri tem prihaja bliže in bliže, začne svojemu sosedu celo bobnati s kazalcem po trebuhu in konča naposled z grozečim vprašanjem: „Ali niste tudi vi tega mnenja?“ Vse eno je, kakšen odgovor mu daste. Rešeni ste šele tedaj, ko se vlak ustavi na vaši postaji in olajšani izstopite.

Ukročeni Jean

Napisal Grichton Miln

„Prosti ste,“ je rekel ravnatelj kaznilnice orjaškemu možu, ki je stal pred njim. „Kaj boste zdaj počeli?“

„Ustrelim ga,“ je odgovoril Paul Jean s stisnjenimi zobmi.

„Ljubi moj, če še vedno ne mislite na drugo kakor na mladega Fletcherja, potem pač ne bo več dolgo, ko boste spet pri nas. Ne bodite bedak! Saj ste bili drugače zmerom spodoben človek! Sedeli ste devet mesecev, ker ste Gordona Fletcherja samo skoraj ubili. Vrag vedi, kaj ste imeli z njim... najbrž bo kakšno dekle posredilo...“

Mož pred njim se je zasmel. „Tak norec nisem. Zaradi ženske glave ne tvegam!“

„Nu, razlog je postranska stvar,“ je rekel ravnatelj. „Toda proti zakonu bo vedno, če mu preluknjate telo.“

Orjaški mož je skomignil z rameni.

„Moje besede so nasproti vam toliko, kakor če bi govoril s svojo pisalno mizo,“ je nejevoljno rekel ravnatelj. „Tudi prav. V duhu že vidim vrv okoli vašega vratu. Komur se ne da svetovati, se tudi pomagati ne da.“

*

Od takrat so minili meseci. Napočila je zima, na severu so reke že zamrzle. Paul Jean je gazil v snežnem viharju proti Sv. Ani. Marsikaj mu je prišlo na ušesa in tako je sodil, da se je njegov smrtni sovražnik zatekel tja gor, da prebije zimo na varnem pred njim. Prvi mož, ki ga je srečal v mestecu, je bil policijski narednik Lepont, ki se je vračal s svoje oddaljene policijske postaje.

„Ohe, prijatelj Paul,“ je začudeno vzkliknil narednik in mu pomolil desnico. „V takšni zimi prihajate na obisk?“

„Da, gospod narednik, prihajam, da poravnam star dolg.“

Čas teče in nič ne reče!

Izrabite poslednje minute in poravnajte naročnino. Pošljite zloženko, če je še niste! Izkoristite priložnost, ki Vam jo daje „Družinski Tednik Roman“ s svojim nagradnim natečajem.

Konec prvega polletja

je pred nami. Kdor je še v zaostanku z naročnino, naj jo takoj poravná! S tem si zagotovi redno prejemanje „Družinskega Tednika Romana“, nam pa prihrani mnogo dela in nepotrebnih izdatkov, ki bi jih drugače lahko porabili za izpopolnitev lista.

Zadnja ura bije

tistim, ki žele tekmovati za naše velike nagrade. Pošljite brez odloga zloženko in poravnajte naročnino do konca III. četrletja t. l.

me. Toda nekaj v njem se je uprlo. Hladnokrvno pihnihi nasprotnika od daleč, ne, to je bilo proti njegovi naturi. S kletvijo je pobesil puško ter se ustavil. „Ne, v oči naj mi pogleda in naj doživi smrt z odprtimi očmi.“

Sani so bile že zelo blizu, mož v njih je s pobešeno glavo prigravarjal psom. Ko je dvignil oči, je začuden zagledal Pavla.

„Da, jaz sem,“ je zavpil Paul, „jaz sem, prišel sem, da ti želim dober dan. Najin mali račun, saj veš, tule ga bova poravnala. Torej, prijateljček, roke kvišku!“

„Da!“ je rekel zvonek ženski glas.

Paulu je od neznanskega začudenja omahnila roka. Ženska! Zahlipal je po zraku. To mu je narednik napravil! Naposled je izdaval: „Saj ste podobni Fletcherju kakor jajce jajcu.“

Deklica se je nasmehnila. Celo skozi gosti sneg je opazil njene bele zobe in bliskajoče se temne oči, ki so se skoraj porogljivo smejale. „Tudi meni je ime Fletcher,“ je mirno rekla. „Vi pa ste me nemara imeli za mojega brata Gordona Fletcherja.“

„Da, in jaz sem Paul Jean. Morate ste že kaj čuli o meni.“

„Da,“ je odgovorila. „Moj brat mi je pripovedoval, da se je nekoč sporekel s pretepaškim neotesancem takega imena. Moj brat ga je najprej temeljito pretepel in potem spravil v ječo.“

Paulu je bilo, kakor da ga mora razgnati bes. „To je pa že preveč!“ je zarenčal. „Čujte, zelenjad, če ne bi bili slabotno dekle, bi vam zdajle zrahljal vse kosti zaradi teh besed!“

Zasmejala se je: „Ker tega ne morete storiti, me tedaj pustite, da nadaljujem svojo pot. Moram v Yvon k umirajoči teti.“

„Trenutek,“ je še togotneje nadaljeval Paul. „Vi in narednik Lepont, ki sta mi tole zagodla, mi bosta za to še odgovarjala. Zdaj pa odgovorite: kje je vaš brat, ki me je pretepel? Nekaj sem mu dolžan, od zelo daleč sem prišel, da mu poplačam.“

„Potem bi dobro storili, če mu pošljete po pošti. Drugače vas čaka še dolga pot. Odpeljal se je čez morje, na Angleško.“

„To je laž!“ je zakričal Paul. „Nimam navade, da bi lagala,“ je odvrnila deklica in kri ji je zalila lica. „Pustite mel!“ Udarila je z bičem po psih.

Paul je nekaj časa gledal za njo. Videl je, kako težko psi vlečejo. Potlej je stekel za sanmi.

„Vrnili se boste z menoj nazaj v Sv. Ano.“

Veter jima je udaril z vso silo v obraz.

„Niti v sanjah ne. V Yvon sem namenjena. Vsaj poskušala bom, da pridem tja.“

Paul je srdito pogledal po njej. „Če mislite, da pridete v takem vremenu do Yvona, ste prav tako blazni, kakor je vaš brat lopov. In zdajle boste obrnili, kakor gotovo mi je Jean Paul ime.“

Snežni vrtinec ju je zamedel s snegom.

„Utegnete imeti prav,“ je dejala nekam plaho. „V Sv. Ani so mi rekli, da se v takem viharju in mete-

žu ni mogoče geniti iz vasi; nisem jim verjela in sem se skrivaj odpravila na pot.“

Paul se je porogljivo zasmejal. „Še preden vam je narednik naročil, da me zvažite na krivo pot, da se bo vaš dični brat srečno izmazal?“

Radovedno ga je pogledala. „Ne razumem, kaj govorite. Toda res moram nazaj, drugače še zmrznem od mraza.“

Vihar je postal vse hujši. Paul je s svojo trdno roko vodil pse, toda ostala sta skoraj ves čas na istem mestu. In oba sta vedela, da je kanadska zima za ljudi smrt. Naposled, že pod mrak sta uzrla od daleč neko hišo. Zdela se je zapuščenca, nobena luč ni gorela v njej. „Lepo sva zašla,“ je rekla deklica. „Bog ve, koliko milj je še do Sv. Ane. Tole tu je skladišče živeža za ljudi, ki kakor midva ne morejo naprej. Hvala Bogu, da imava vsaj streho nad glavo.“

Ko sta se ogrela, je stopil Paul ven in pogledal, kakšno je vreme. Kar je videl, ni bilo nič kaj tolažljivo. „Zdi se mi, da bova dolgo čakala,“ je menil. „Snega je zamedlo že več čevljev visoko, pa še kompasa nimam pri sebi.“

Deklica se je veselo zasmejala. „Na vso srečo nama lesa ne manjka in jedače tudi ne. Mislim, da nama ne bo prehudo.“

Paul si je prižgal pipo in si pri tem ogledoval deklico. „Neverjetno, kako ste podobni svojem bratu, le oči imate poštenje.“

„Povejte,“ ga je nato vprašala, „kaj vam je Gordon prav za prav naredil, da ga tako mrzite? Meni ni nič natančnejšega povedal o prepiru, ki sta ga imela.“

„Poprej mi pošteno odgovorite na moje vprašanje. Ali je bil vaš brat danes v Sv. Ani in ali ga ni narednik posvaril pred menoj?“

„Ne. Moj brat je bil sicer pred nekaj tedni z menoj in mojo teto v Sv. Ani in nadejali sva se, da nama bo pomagal, da se pretolčeva skozi najhujšo zimo. Toda nenadoma je rekel, da mora brez odloga v London.“

„To je bilo tedaj nekako takrat, ko so me spustili iz ječe. Kaj res ne veste, zakaj je zbežal pred menoj? Pa vam povem. Preteklo leto sva bila več mesecev visoko gori na severu. Iskala sva zlata. In takrat sem mu kot dober tovariš rešil življenje. In potem sem res našel zlato, čisto sam, zakaj on je takrat iskal na drugem kraju. Zlato je bilo po vseh človeških postavah moje, vključno temu sem ga hotel deliti

Razlika

„Ali želite obed za deset dinarjev ali za dvajset?“

„Kakšna pa je razlika?“

„Deset dinarjev!“

z njim, zaradi najinega tovarštva v snegu in ledu. In veste, kaj je on storil? Od zadaj je streljal name, pobral sani in pse in živež in me pustil, kjer sem bil, da poginem kakor obsreljen volk.“ Paul je iztegnil svojo mogočno roko. „Toda Paul Jean ne umre tako lahko. Vstal sem, že napol izkrvavljen, in sem se zaklel, da se pretolčem, če bo treba, tudi skozi tisoč dni snega, dokler ne začutim njegovega goltanca med rokami. In imel sem ga res že med rokami, toda policija je prehitro posegla vmes. Njega so odpeljali v bolnico, mene pa v ječo... In zdaj vidim, da je vsa stvar spet odložena.“

Več dni nato so se začeli pred vrati glasovi. Ljudje so trkali na vrata. „Jaz sem, Lepont, in moji ljudje,“ je kričal neki glas. „S teboj imamo govoriti, Paul Jean.“

Paul je skočil kvišku in pograbil puško. „Kaj bi radi?“ je zavpil. „Odpri vrata!“ je bil odgovor. „Ker si se sporekel z njenim bratom, ti pes, si ugrabil najlepše dekcle vse vasi?“

Krepka pleča so snela vrata s tečajev in v sobo je planilo več zasnenežnih mož. „Odloži puško,“ je rekel narednik. „Eden si proti šestim. Tak si res ugrabil dekcle, ker nisi našel brata? Lopov!“

„Osel!“ se je zasmejal Paul.

Eden izmed mož je stopil predenj: „Preden se zaveš, boš visel tako visoko, da ne boš vedel, ali si kdaj stal na tleh! Da se maščuješ nad slabotno žensko, in vrhu vsega še nad Alice Fletcherjevo — fej!“

„Jezik za zobe!“ ga je osorno presekala Alice. „In vi, kaj imate proti Paulu Jeanu?“

„Kako te je spravil sem?“ je vprašal narednik.

„Našel me je bolj mrtvo ko živo v snežnem metežu in me spravil tvegajoč lastno življenje v Yvon, čeprav sem sestra njegovega smrtnega sovražnika. V Yvonu sva ostala nekaj dni in tam naju je neki misijonar poročil. Paul Jean je moj mož.“

Nastala je tišina. „Če je tako,“ je naposled izpregovoril Lepont, „smo se zmotili, Paul Jean. Drugače bi te glavo stalo.“ Možje so stisnili Paulu roko in šli.

Alice je bila blede ko zid.

„Hvala!“ je toplo rekel Paul.

„Prav gotovo bi vas bili ubili,“ je povzela.

„Rešili ste mi življenje,“ je spet rekel.

Zasmejala se je: „To sem vam bila dolžna za to, kar vam je storil moj brat.“

„Zdaj bi bila bot,“ je menil. „Poleg svoje hvalečnosti do vas bom od danes pozabil, kaj je imel vaš brat pri meni na računu. Toda... s tem stvar še ni urejena... Ti možje bodo, ko bodo pota spet prosta, zvedeli, da ni res... da nisva poročena... ali vam to ne bo neprijetno?“

„Kadar boste na varnem, jim bom morala povedati resnico,“ je rekla in pobesila oči.

„Da, Alice...“ Prišel je bliže. „Poznam pota, boljše ko kdorkoli... tudi zdaj bi znal priti do Yvona... Ali se ne bi mogli odločiti, da bi res stopila k misijonarju?“

Toplo ga je pogledala. „Da, to bi bilo res še najbolje,“ je šepnila komaj slišno.

HUMOR

Briand ustvarja razpoloženje

Briand me je nekoč povabil — je pripovedoval Anatole France — s seboj na shod. Imel je velik govor, toda vključ vseh njegovi govornosti se občinstvo ni hotelo ogreti.

„Le počakajte!“ mi tedaj šepne Briand na uho, „boste videli, kako jim bom podkuril!“

To rekši stopi z odra in si izbere iz vrst poslušalcev nekega fanta, čigar obraz se mu je zdel najbolj omejen in najdolgočasnejši med vsemi. Vse čas ni napravil niti enega medklica, in sploh je zbuhal vtis, ko da ne zna do pet šteti.

„He, prijatelj!“ ga nadere Briand, „zakaj pa me venomer prekinjate?“

„Jaz?“ bebasto zamomlja fant.

„Da, vi! Pošten nasprotnik odkrito napada. Zahrbtost je človeka nevredna. Stopite na oder, pa povejte svoje!“

Z vseh strani se začujejo vzkliki: „Le gor!“ Nesrečnež skuša protestirati proti nesramnemu napadu, a zaman: ljudje so ga že zrinili na oder. Siromak ne ve, kam bi se del, in njegov obraz je tako nesrečno bedast, da bi se človek razjokal od usmiljenja.

„Ven! Ven z njim!“ zagrmí zdaj vsa dvorana. Med strašnim truščem in hruščem vržejo nesrečneža na cesto.

Led je prebit. Poslušalcev, ki jih je incident spravil v dobro voljo, so mahoma sama ušesa. In Briand govori in govori — še nikoli ga nisem slišal tako govoriti. Dvorana je od navdušenja cepetala, norela in vriskala.

Popravljen škoda

„Pomislí, Liza, včeraj sem bila skupaj z nekim mladim gospodom, ki ni še nikoli poljubil dekleta!“

„Na, kaj takega — to čudo bi tudi jaz rada poznala!“

„Na žalost je zdaj že prepozno!“

Ugodni pogoji

„Ali bi mi lahko posodil sto Din? Pod pogoji, ki so za današnje čase izredno ugodni.“

„Kakšni pogoji?“

„Da jih dobiš nazaj!“

Majhna pomota

„Ali je res, da ste mi rekli osel?“

„Nikakor ne. Rekel sem samo, da ste idijot!“

„O, potem pa oprostite!“

Okoli ljubezni

Žena gostilničarja pri „Pri Sv. Jurju in zmaju“ je pobegnila z veleposestnikovim sinom.

„Na, Jurij, kaj pa zdaj, ko ti je žena ušla?“ vpraša krčmarja eden njegovih prijateljev.

„Nič. Samo naslov gostilne sem izpremenil. Zdaj se imenuje samo še „Pri Sv. Jurju.““

*

„Kaj pa počne tvoja zaročenka?“

„Nič. Stvar je končana.“

„Kako to?“

„Najprej sem moral zatisniti eno oko, potem sta se mi pa obe odprli.“

*

Pred poroko je on govoril in ona poslušala. Kmalu po poroki je ona govorila in on poslušal. Pet let nato sta oba govorila in sosedje poslušali.

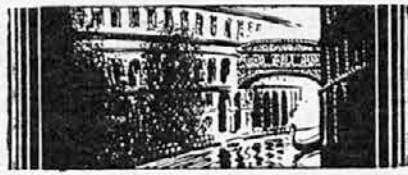
Pomladitev

„Dober dan, milostljiva. Kako pa kaj gre gospodu soprogu, odkar se je vrnil od profesorja Steinacha?“

„Kako naj mu gre: v postelji leži in ošpice ima.“

MOST VZDIHOV

ZGODOVINSKI ROMAN NAPISAL MICHEL ZEVACO

31. nadaljevanje

Kaj se je do zdaj zgodilo:

Dožev sin Roland Candiano je po šestih letih ječe pobegnil iz beneških temnic, kamor ga je vrglo izdajstvo njegovih „prijateljev“ tisti večer, ko se je imel zaročiti z beneško plemkinjo Leonoro Dandolo. Njegova prva pot iz ječe je bila k očetu, sivolasemu Candianu, ki mu je dal takratni veliki inkvizitor in poznejši dož Foscari vpricho uklenjenega Rolanda iztekniti oči. Našel ga je v neki vasi, kjer so se otroci norčevali iz slepega starca: Candiano je bil blazen!... Roland je hotel poiskati mater; izvedel je, da je umrla od žalosti. Povprašal je po Leonori: povedali so mu, da se je poročila z njegovim sovražnikom Altierijem... Nesrečnež ni vedel, da so deklico nalagali, da jo je varal s kurtizano Imperijo. Ni vedel, da so ji rekli, da je Roland pobegnil iz Benetk. Ni vedel, da se je poročila z Altierijem samo zato, da reši očeta...

Za vse prestano gorjé, za zločine, ki so jih storili nad njegovim očetom in materjo in nad njim, se je sklenil strašno maščevati. Prvega je zadel kardinala Bemba, druga je bila kurtizana Imperija, ki ji je ugrabil hčer Bianco. Potem pridejo na vrsto ostali: generalni kapitan Altieri, dož Foscari, veliki inkvizitor Dandolo...

Toda Roland ne ve, da mu njegovi sovražniki pripravljajo zasedo. Tudi ne slutí, da je Leonora izsilila od Imperije priznanje izdajalskega naklepa, ki so ga pred šestimi leti skovali Altieri, Foscari, Bembo, Dandolo in ona. Leonora ve vso strašno resnico...

Roland gre zvečer nič hudega ne sluteč na Olivolski vrt, da se poslovi od hiše, kjer je preživel svoje najlepše trenutke. Ko hoče oditi, strt od spominov na izgubljeno srečo, vidi, da so biriči obkolili hišo. Leonora ga reši in ga skrije v svojo sobo. Nato prisili očeta, da odslovi biriče, potem pa obratuna še z Altierijem.

*

P. t. novi naročniki, ki jim ta kratka vsebina ne zadošča, dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj. Nadaljnjih 12 nadaljevanj, priobčenih v št. 12—24 „Druž. Tednika“, nismo ponatisnili in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 15 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

Nikogar ni bilo! Tema in tišina sta vladala zunaj!

Ko se je obrnil, je trepetal ko šiba na vodi. Njegove oči so se z izrazom neizrekljive groze uprle v Leonoro, ki je nemo in negibno stala pred njim, kakor da ga ne vidi. Ta mož, ki je še trenutek prej drgetal od blazne ljubezni in ljubosumnosti, se je zdaj izpraševal, kako je mogel misliti na take stvari. Leonora mu je nenadoma postala tuja. V njej je videl samo še žensko, ki pozna njegovo skrivnost.

In kakšno skrivnost! Skrivnost o njegovem izdajstvu, ki bi ga poslala na morišče!

Stopil je k njej in malone ponižno, s komaj slišnim glasom vprašal:

„Kako to veste?“

„Kaj vam to mar? Vem, že dve leti sledim korak za korakom vaši zaroti. Pustila sem vas, ker mi je vseeno, ali je dož Foscari ali kdo drugi. Toda če vi grozite, grozim tudi jaz. Če se sklicujete na pravice, ki jih nočem priznati, vas ugonobim. Poslušajte zdaj, kaj vam imam povedati! Moje življenje je končano. Zaradi mene, ne zaradi vas, zaradi neomadeževanosti mo-

jega imena, se najino razmerje na zunaj ne bo izpremenilo. Toda poslej nikoli več besedice o čuvstvih, ki jih čutite do mene. Poslej ne maram več vedeti, kakšne so vaše misli. Pristanete?“

„Da!“ je dehnil Altieri.

„Odidite torej, kakor je odšel moj oče.“

Altieri je zadenski odšel, ne da bi mogel odtrgati oči od žene, ki je imela njegovo usodo v svojih rokah.

Leonora je ostala sama. Globok vzdih se ji je izvil iz prsi.

Čutila je, da bi se bila onesvestila, če bi to trajalo le še nekaj sekund. Toda njena naloga še ni opravljena! Še enkrat je zbrala svoje moči in se z vsem naporom svoje volje splazila v prvo nadstropje. Odprla je vrata in rekla: „Roland, prost si.“

Rolandove oči so koprneče obstale na njej.

Zdelo se mu je, kakor se ne bi bila nič izpremenila. Le njena lepota je bila še bolj dozorela, še popolnejša.

Stala je pred njim, s pobešenimi očmi in s plamenico v roki, trda in negibna ko kip.

Val grenkih misli je preplaval Rolandu možgane.

Ta ženska, ki jo je tolikanj ljubil in je zdaj tako mrzlo stala pred njim, ta ženska, ki je čakal samo ene njene besede, da se vrže na kolena pred njo, ta ženska ga je izdala!...

Takrat ko so ga vrgli v temnico in bi ji morala biti njuna ljubezen toliko svetejša, se je vdala drugemu!...

Kaj naj ji reče?

V katere besede naj ogrne svoj obup?

Eh, počemu bi ji govoril!... Da ji vrže očitke v obraz?... Da se pokaže majhnega in ji z besedami gneva in srda razgali svojo bolešč? Ali da jo muči? Njo, ki bi jo še zdaj hotel osrečiti, pa čeprav bi moral samega sebe za zmerom pehniti v brezdanji obup!

Ne! Niti besede o prošlosti!

Trdo in mrzlo kakor ona je šel mimo nje, se priklonil in z mirnim glasom dejal:

„Z Bogom, Leonora!...“

Počasi je krenil po stopnicah ven na vrt in ji izginil izpred oči.

Strta in neskončno nesrečna je Leonora zapustila hišo. Ni se zavedala, da je pozabila ugasiti plamenico in zakleniti vrata; bolj mrtva ko živa je prišla v Altierijevo palačo in stopila v kabinet, kamor je bila zaklenila Imperijo.

Prerezala je njene vezi in rekla samo eno besedo:

„Idite!“

Imperija je ošinila Leonoro s pogledom, polnim groženj in sovrašstva, in brez besede odšla.

Leonora se je z muko splazila v svojo sobo.

Ni imela več moči, da bi se privlekla do postelje. Zgrudila se je na preprogo pred posteljo in straš-

no ihtenje ji je raztrgalo grlo. Toda iz oči se ji niso vsule odrešilne solze.

In v tisti minuti najhujšega gorja, ko je izginjal ves svet okoli nje, je kljuvala v njenih možganih ena edina misel:

„Ni mi odpustil!... Nič več me ne ljubi!... O, jaz nesrečnica! Jaz nesrečnica!...“

— — — — —
Skrit za nekim grmom je Roland sledil Leonori, ko je odhajala.

V trenutku, ko je stopila čez prag, ga je instinktivno vrglo naprej, kakor da hoče za njo.

Toda premagal se je.

Počemu!... Česar pravkar ni hotel povedati, tudi zdaj ne bi prišlo iz njegovih ust. Da — počemu!... Vsega je bilo konec tisti večer, ko mu je v tej isti hiši stari Filip povedal, da je Leonora poročena...

Mrtva! Zanj je mrtva! In to kar je pravkar videl, je bila samo prikazen, ki se bo prihodnji trenutek za zmerom razblinila...

Zadrgetal je.

Tako je stal malone celo uro, trepečoč, strt, brez moči...

Potem mu je prišel na misel Altieri in bilo mu je, kakor bi mu to vlilo novega življenja.

S silo se je odtrgal in naglo odšel.

Ravno je hotel stopiti na prosto, ko je vstala pred njim človeška postava.

In grozeče je zasikal neki glas:

„Do skorajšnjega svidenja, gospod Candiano!“

Roland se ni zgenil ne pospešil koraka, da bi dohitel moža, ki je izgovoril te besede in nato izginil v temo. Bilo mu je vseeno v tisti mrzki minuti, ko ga je prevzela zavest, da je še poglobil prepad, ki ga je ločil od Leonore.

Vso noč je blodil, kakor je blodil tisto noč, ko je zvedel za Leonorino izdajstvo. Proti jutru se je vrnil v staro hišo v пристanišču.

Tam ga je že čakal Scalabrino. S tisto neukrotljivo energijo, ki je je bil zmožen v trenutkih najgroznejšega obupa, je Roland nadel svojemu obrazu masko ledene miru, pod katero je skrtil svoja čuvstva.

Scalabrino ni niti slutil, kakšno gorjé polje Rolandu v duši.

„Gospodar,“ je rekel, „naši ljudje pridejo drevi v hišo na Olivolskem otoku, kakor ste mi zapovedali.“

„Tega sestanka ne bo,“ je odgovoril Roland. „Hiša ni več varna, se mi zdi. Dobimo se v Črni jami.“

Scalabrino je začudeno pogledal Rolanda.

„A načrt, ki smo ga pripravljali...“

„...izvedemo pozneje. Idi, prijatelj. Povej najinim tovarišem, da bom danes teden v Črni jami. Dotelej pa si prost.“

Scalabrino ni nikoli oporekal, nikoli povpraševal, zakaj in čemu. Ubogal je slepo.

„Torej smem iti teh osem dni v Mestre?“ je vprašal s tresočim se glasom.

„Da, moj zvesti prijatelj. Ko sporočiš nekatere moje zapovedi, greš lahko k svoji hčerki v Mestre.“

„K svoji hčerki!... Oh, Visokost, še zdaj se izprašujem, ali je resnica...“

„Odpeljal se boš s tartano,“ je povzel Roland. „Šel boš v piavsko sotesko in izročil poglavarjem nekatera pisma.“

Roland je napisal pet ali šest pisem in jih dal Scalabrinu.

„Najkasneje v dveh dneh,“ je rekel orjak, „bodo v rokah naslovljencev.“

„To se pravi,“ je dodal Roland z otožnim nasmehom, „da boš čez tri dni srečen!“

Scalabrinove oči so zagorele in obraz mu je zadrgetal od sreče. Roland mu je dal še nekatera ustmena navodila za poglavarje, nato pa, kaki dve uri kasneje, je Scalabrino odšel in se vkrcal na tartano.

Še tisti dan je stopil na suho in odjezdil proti Črni jami.

XXXIV

Hišica v Mestru

Neznanec, ki je zagrozil Rolandu, ko je mladi mož prišel z Olivolskega vrta, je naglo zavil proti pristanišču. Potrkal je na nizka vrata, ki so se šele čez nekaj minut odprla. Soba, kamor je vstopil, je bila ena izmed tistih zloglasnih krčm, kjer so se sestajale pouličnice in mornarji, ki niso imeli stalnega bivališča. Stopil je k staremu čolnarju, ki se je naslanjal na mizo in se zdel, da spi, ter se doteknil njegove rame.

„Sandrigo!“ je zamrmral mornar.

„Da, čas je!“

„Res ni pre zgodaj, bi rekel! Že tri noči te čakam.“

„Idiva!“

Moža sta stopila ven.

„Nu?“ je vprašal stari čolnar.

„Prepeljati me moraš brez odloga čez laguno.“

„Prav. Ladja je pripravljena, veslači že čakajo; toda povej vendar... ali te mar preganjajo?“

„Kaj še! Narobe; če pojde po sreči, me čaka velika nagrada... saj veš, da dobiš tudi ti svoj del.“

Nove naročnike

ki so zadovoljni z „Druž. Tednikom Romanom“, opozarjamo, da izhaja naš list že 4. leto in da imamo na razpolago še nekaj kompletnih prejšnjih letnikov, ki so prav tako zanimivi kakor letošnji. Vsa pojasnila v naši upravi (Ljubljana, Breg 10). Pri vprašanjih prosimo navedbe, ali želite vezane letnike ali nevezane.

„Na to tudi računam!“ je vzkliknil mornar in oči so mu zagorele od pohlepa.

Deset minut nato je bil Sandrigo na palubi ladje, ki je pod udarci vesel z razpetimi jadrji zletela čez gladino.

V trenutku ko so se na Olivolskem vrtu biriči zgrinjali proti hiši, se je bil Sandrigo postavil kraj Altierija in Dandola. V roki je stiskal bodalo: če bi se tedaj pokazal Roland, bi ga bil pobil.

Vrata so se odprla. Toda prikazal se ni Roland, nego Leonora.

Osuplost razbojnika je bila nezizmerna.

Ob zamolklem kriku, ki se je izvil Altieriju in Danolu, je razbojnik zasluhtil, da se dogajajo izredne stvari. Naglo se je umeknil in se skrivil za prvi grm ter čakal.

Čul je, kako je Leonora dala biričem povelje, ki je zanj šef policije zahteval potrdila pri velikem inkvizitorju. Videl je, kako so se nato policisti umeknili in odšli. Sandrigo je popadel nepopisen bes.

„Ni ga več v hiši!“ je zarenčal. „Naj vrag vzame to žensko!“

Neslišno se je priplazil pod okno, ki je ostalo pol priprto, in je ne da bi ga bil kdo videl, prisostvoval prizoru, ki se je odigral med Leonoro, Dandelom in Altierijem.

In čim delj je Leonora govorila, tem bolj se je utrjevalo v razbojniku prepričanje, da je Roland še zmerom v hiši. Zato je sklenil počakati primernega trenutka, in kadar se bo Roland prikazal, skočiti nanj in ga zabosti.

A tudi ta načrt je potem zavrzel.

Ko je čul o Altierijevi zaroti proti dožu in o tragični tajnosti sovražstva, ki je razdvojilo Leonoro in njenega očeta, si je namreč rekel, da bi mu utegnil živ Roland še koristiti; ubije ga lahko še pozneje, ko si zagotovi nagrado, ki jo je že gledal v duhu.

Kakor bralci vedo, se je imel priložnost prepričati, da je bil Roland res še v hiši, in ko je odhajal, mu je vrgel še poslednjo grožnjo v slovo.

Ladja je zapustila Benetke in preplula laguno. Ko je Sandrigo skočil na suho, je že vstajalo solnce.

„Počakaj me tu,“ je rekel staremu mornarju.

Krenil je po poti proti Mestru in se nameril naravnost proti samotni hiši, kjer je zadnjič čisto slučajno odkril, da prebiva Juana.

Čez četrte ure je vedel, da so v hiši še zmerom isti stanovalci.

Ti stanovalci so bili:

Juana.

Stari Candiano — Rolandov oče.

Bianca — Imperijina hči.

Ko je Sandrigo to dognal, je šel v zakotno krčmo in si naročil kosilo, ki ga je z velikim tekom požvil. Potlej je vprašal krčmarja, kje bi lahko dobil kakršenkoli voz.

„Jaz imam dvokolnico,“ je odgovoril krčmar, „in tudi mezga, ki je vreden najboljšega konja.“

„Ali bi mi ga lahko posodili?“

„Lahko, toda nikogar nimam, da bi vas vozil.“

„Vozil bom sam,“ je rekel Sandrigo.

„Torej pridete nazaj in mi vrnete voz in mezga?“

„Ne!“ je odgovoril Sandrigo, „temveč ga bom izročil zanesljivemu človeku, ki vam oboje pripelje nazaj, in za to bom plačal dvojno odškodnino.“

Krčmar pa je zmajal z glavo.

„Če je tako, pa kupim oboje!“ je vzkliknil Sandrigo, ki se je bil med tem odločil.

Kupčija je bila hitro dogovorjena.

Dan je minil in napočila je noč. Sandrigo je sam vpregel mezga pred dvokolnico, skočil na voz in ker je krčmar gledal za njim, zavil proti Trevisu.

Ni pa še bil pet sto korakov daleč, ko je obrnil in se ustavil kakih sto korakov od hiše, kjer je živela Juana skupno s pregnantim dožem in Bianco.

Juana je stregla staremu Candianu z ljubeznijo in požrtvovalnostjo. Blazni stavec se ji je že privadil in mu je smeh sreče vselej preletel obraz, kadar je začul njen glas; zdelo se je skoraj, da se je v temi njegovega razuma zdaj pa zdaj nekaj zasvetilo kakor nejasno porajanje novega spoznanja. Instinktivno mu je Juana najrajši govorila o Benetkah in Rolandu; in polagoma se je v duhu slepega doža ob tolikokrat izrečenem imenu njegovega sina začel zbuhati izgubljeni spomin.

Tudi Bianca je Juana posvetila vso svojo ljubezen. Deklica je bila spočetka zaprta in ni hotela nič govoriti, toda počasi se je njeno srce odprlo pred toliko požrtvovalnostjo in nesebičnostjo, ki jo je Juana kazala do nje. Bianca ni nikoli poznala človeka, ki bi se mu lahko zaupala, nikogar ni imela, ki bi jo potolažil, kadar je bila prepuščena sami sebi v razkošnem stanovanju svoje matere. Zdaj je lahko brez skrbi govorila, in vse njene misli so veljale njeni materi. Bianca je imela v Rolandu neomejeno zaupanje. Udala se je v ločitev od matere, ker je bila prepričana, da bo te ločitve kmalu konec in da bo tedaj tudi Imperijo Roland osvobodil iz okolice, ki se je Bianca čutila v njej tako nesrečno.

Tisti večer, ko se je Sandrigo ustavljal nedaleč hiše, sta Juana in Bianca ravno pospravili mizo, pomili posodo in pometli sobo. Potem je Juana spravila slepca v njegovo sobo, mu želela lahko noč in se vrnila k Bianci. Zaprla je okna in nato sta obe deklici sedli k mizi in se lotili ob svitu plamenice krpanja strganega perila.

Juana je od strani pazila na Bianco ter jo opozarjala na napake, ki jih je Bianca neprestano delala. Zakaj Bianca je sicer znala kleklati čipke in celo igrati na več instrumentov, ni pa znala šivati. In vselej, kadar jo je Juana opozorila na kakšno napako, sta se deklici veselo zasmjeli.

Napočila je ura, ko se je tudi Bianca odpravila spat.

Juana je ostala sama.

Čevile dobite povsod, na obroke pa samo pri „Tempo“, Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

V 24 urah

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrob in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Ljubljana

Deklica je bila videti zamišljena in skoraj otožna.

Morda je sanjala o svoji mladosti, ki ji je potekala kakor izgubljena, brez ljubezni...

Brez ljubezni!...

Kako to?...

Ker je Juana mislila, da je s tem, ko je dala svoje telo na žrtvenik, žrtvovala tudi svoje srce! Ker je mislila, da ne sme več ljubiti od tistega dne, ko se je za to, da je mogla kupiti zdravila za umirajočo Silvijo, prodala na cesti...

Juana se je ravno pripravljala, da pojde tudi ona spat, ko je nekdo potrkal na vrata.

Deklica je vstala in prisluhnila.

Ni je bilo strah zase. Bila je vajena nevarnosti, po drugi strani pa ni pričakovala napadov in se je čutila dovolj močno, da se jih ubrani. Toda navodila, ki jih je dobila od Rolanda in ki je prisegla, da se bo po njih ravnala, so bila nedvoumna:

Odpreti ne sme nikomur; živeti mora popolnoma odtrgana od sveta vse dotlej, dokler se Roland ne vrne.

Ko je začula trkanje, je utrnila plamenico in ostala pri miru, trdno odločena, da nikomur ne odpre. Pri tem je pomislila, da je neznanec, ki je trkal, mogel priti v stanovanje le tako, da je preplezal vrtni zid.

Spet se je začulo trkanje, vendar ne trdo, skoraj plaho.

In tiho je poklical neki glas:

„Juana!...“

Ob tem glasu je mlada žena vzdrgelata in vsa kri ji je izginila z obraza.

„On!“ je zamrmrala. „On!...“

„Juana!“ je ponovil glas, „vem, da si tu! Zalezujete me, preganjajte me... ali hočeš, da me dobe v roke?“

Juana je prižgala plamenico. Njen obraz je bil bel ko vosek in roke so se ji tresle. S strahom je pogledala po vratih, ki sta za njimi spala Bianca in stari Candiano: zaklenila jih je in spustila ključ za nadržja.

„Iz usmiljenja, če ne iz drugega,“ je rotil glas, „me skrij vsaj za nekaj minut, Juana!... Še trenutek, pa bo prepozno!...“

Juana je stopila k vratom in vsa trepetajoča vprašala:

„Ali si ti, Sandrigo?“

„Da, jaz! Kaj ne poznaš več mojega glasu!... Oh, izgubljen sem! Že prihajajo!...“

Juana je odprla...

„Pri vseh hudicah!“ je zarenčal Sandrigo in stopil v sobo, „mislil sem že, da me boš pustila, da se posušim pred vrati kakor trs, ki nič več ne obrodi!“

Juana je pridušeno kriknila od strahu. Nepričakovani ton, mrki Sandrigov nastop in vprašujoči pogled, ki ga je vrgel po sobi — vse to je mladi ženi dokazovalo, da razbojnik ne prihaja z dobrimi nameni.

„Lagal si!“ je rekla. „Nihče te ne zasleduje!“

„Ugenila si, Juana!“ se je zasmjal.

„Idi!... Oh, idi brž!“

„Tako, takoj, bodi brez skrbi!“

„Kaj bi rad?“

„Kaj bi rad! Tebe bi rad videl, sto hudičev!... Dozdevati se mi hoče, da te svoje dni ni bilo tako strah pred menoj!“

Juana se je oddehnila. Poslednje razbojnikove besede so jo napol pomirile.

Sandrigo je nenadoma stopil k njej in ognjevitost zašepetal:

„Tak si pozabila, Juana, da sem te ljubil... da si me tudi ti ljubila... še zdaj me ljubiš, čutim to, vidim to. Pa reci, da ni res, če se upaš! Ljubiš me, Juana, in vendar me tako sprejmeš?“

Juana se je polagoma vrnila prejšnja hladnokrvnost.

Poslednje razbojnikove besede so ji pognale rdečico v obraz, in tiho je rekla:

„Da, Sandrigo, ljubila sem te. V tistih časih sem sanjala, da bom nekoč tvoja žena, ohranila sem ti zvestobo, in mislila sem nate kot na človeka, ki bom nekoč srečna kraj njega...“

„Nu, vidiš!...“

„Toda to so bile samo sanje, Sandrigo!“ je rekla in glas se ji je tresel. „Nekaj se je zgodilo, kar naju loči za vselej...“

„Razumem! Drugega ljubiš!“

Odkimala je:

„Svoje srca ne morem dvakrat oddati, in še danes sem kakor takrat pripravljena umreti zate...“

Pobesila je čelo; dve solzi, dva bleščeca bisera sta pritekla iz njenih oči.

„Sandrigo,“ je zamrmrala, „nič več te nisem vredna... Idi... in ne misli več name!“

„Kaj pa naj spet to bo!“ se je zagrohotal razbojnik. „Sicer si res že od nekaj časa čudne nazore: bila si nedostopna ko patricijska hči, ljubila si me, tvoje oči so to izdajale, pa mi vendar nisi dovolila niti najnedolžnejšega poljuba... Danes je stvar druga... Ne razumem te. Vrnil sem se, odločen, da se poročim s teboj, da ti ponudim življenje, ki si o njem sanjala...“

„Nemogoče! Nemogoče!“ je zaječala in zvila roke. „Molči! Ali ne vidiš, da mi ubijaš srce?... Idi!...“

Sandrigo je mirno sédel.

„Prav,“ je rekel. „Ker že nočeš govoriti o ljubezni, pa se pomeniva o drugih rečeh. Kako to, da te dobim po naključju tu, čeprav sem te zaman iskal po vseh Benetkah? Takrat sem te poznal kot revno dekle; danes te dobim v spodobno opremljeni hiši. Kaj prav za prav počneš?“

Juana ni mogla odgovoriti.

„Haha, že razumem!“ je zdajci zavpil razbojnik. „Zdaj vem, zakaj praviš, da me nisi več vredna!... S svojim ljubimcem živiš!“

Juana je bolešno vztrepotala. Že ga je hotela s studom zavrtniti. Že je hotela krikniti:

„Ne, Sandrigo, ne, nimam ljubimca, nikoli ga nisem imela razen tebe!“

Toda kretnja protesta je ostala nedokončana.

Besede niso prišle z njenih ustnic.

Moja usoda

Napisal Wallace Beery

Vsakemu človeku je usoda namenila nekaj, česar ne more prenašati. Meni smotke. Kakor daleč mi seže spomin, so mi bile smotke pojem vsega nesimpatičnega. Ni čudno. Učitelj je prihajal v šolo s smotko v ustih in nam puhal oblake dima v obraze. Naš sosed je stal zmeraj s smotko v ustih pri vratih, nas ustavljal in izpraševal po izpričevalih — in tudi doma je bilo slabo znamenje, če sem v veži zaduhal vonj po smotki, saj je to pomenilo, da je oče doma in da utegne biti slabe volje.

Ta mrznja do smotk tudi z leti ni izginila. Narobe! Prijatelji, ki drugače kade smotke, se morajo v mojem domu zadovoljiti s cigaretami, toda če pridem zjutraj v atelje, ali pa če sem kam povabljen — povsod mi puha dim smotke v obraz in takoj se moram spomniti učitelja, soseda in čemerne očeta.

O ljudeh, ki kade smotke, sem si ustvaril posebno mnenje. To pride samo od sebe. Ali se vam ni še nikdar zazdelo, da je človek čisto izpremenil svojo vnanjost, če ste ga zagledali s cigareto v ustih, med tem ko je prej kadil le smotke?

In zaradi te nesrečne vnanjosti sem moral tudi jaz kaditi smotke. Če igram, se mi prav nič ne podajo cigarete — tako so rekli v ateljeju, in zato sem moral kaditi smotke. Ta malenkost, cigareta, baje popolnoma izpremeni človeka. Bogataš cigarete kar poznati ne sme. Smotke so vnanji znak solidnih meščanov, ali pa tudi — po kakovosti — znamenje bančnih ravnotežev. In ker sem to moral uvideti, mi ni kazalo nič drugega, kakor da se lotim smotk. Smotk, ki sem se jih vselej kar moči daleč ogibal, smotk, ki mi ob njih slabo pride, če jih le od daleč vidim. Kadar stopim pred kamero, se moram premagati in potegniti vase ta odvratni dim, in kadar je prizor končan, zaženem smotko v kot in zbežim iz smrdljivega dima, da pokadim v miru cigareto in se tako potolažim nad svojo usodo — smotkami.

DANEC — NAJBOLJSI IGRALEC KITAJSKIH VLOG

V mnogih govorečih in nemih filmih, ki nam kažejo življenje v daljnji Kini ali nam odkrivajo tajnosti kitajskih četrti v ameriških in evropskih velemestih, je igral glavno vlogo Warner Oland. Zelo dobro ga pozna tudi ameriško gledališko občinstvo in kadar kažejo v kakem velikem ameriškem gledališču dramo iz kitajskega življenja, mora priti Warner Oland iz Hollywooda, da se pokaže na deskah kot usodni in tajinstveni Kitajec.

Take vloge igra Warner Oland že polnih dvajset let. Videli smo ga v govorečem filmu „Tajinstveni dr. Fu Manchu“, nedavno pa je igral z Ano May Wong v „Zmajevi hčeri“. Njegova maska in igra sta tako dovršeni, da gledalci mislijo, da mora biti čistokrven Kitajec. Samo ljudje, ki se za film bolj zanimajo, vedo, da se je rodil v Evropi, in Danskem.

Kako zelo se je Warner Oland vživel v kitajske vloge, priča tale dogodek:

Warner Oland igra eno glavnih vlog v filmu „Sanghajski ekspres“. Tu

je on kitajski vojskovodja. Pri filmu je sodelovalo nad tisoč kitajskih statistov raznih starosti. Med igro je pristopil k Olandu neki star Kitajec in ga nagovoril v svojem materinem jeziku.

Oland je bil v zadregi, ker ni znal niti besedice kitajskega. Eden izmed pomožnih režiserjev mu je povedal, da ga smatra Kitajec za svojega ro-

FILMSKE ZVEZDE ODKRIVAJO SVOJE TOALETNE TAJNOSTI

Joan Crawford: Kako napravim, da ostane koža tako lepo napeta vzlic šminki? Enostavno! Zjutraj se umivam izmenoma z mrzlo in vročo vodo, se obrišem in namažem kožo z ne premastnim oljem. To je vse. Nič rdečila za ustnice, nič pudra — nič.

hova koža ostarela in skoraj siva. Znojnice so zamašene s pudrom in le temeljita nega obraza bi jim še utegnila pomagati. Me, ki smo pri filmu, vemo morda najbolje, kako moramo negovati kožo, ki je ves dan pokrita s šminko, pa mora vendar ostati sveža in mlada.

Vsako jutro in vsak večer se temeljito umijem z vodo za obraz in uporabljam, kakršen dnevni čas je že, mastno ali suho kremo.

Da se oči lesketajo, jih kopljem zjutraj in zvečer v sveži mrzli vodi. To je vsa moja skrivnost.

Dorothy Jordan: Umivam se v mrzli vodi, na zrak hodim, pa tudi na dež, da me pošteno premoči. Pudra in šminke ne maram. Samo ponoči se namažem z mastno kremo. To je najboljša nega obraza.

FILMSKI DROBIŽ

Ker so se razširile vesti, da mislijo ameriške, angleške in francoske filmske družbe uvažati odslej v Čehoslovaško nemške verzije svojih filmov, jih je opozorila komisija za uvoz tujih filmov, da takih filmov ne bo pustila čez mejo. Na Češkem se bodo smeli tuji filmi uvažati le v originalnih verzijah.

Film „Quo vadis?“ so naknadno sinhronizirali in ga bomo kmalu lahko spet videli.

Na Japonskem so lani izdelali 790 filmov.

Pred nekaj meseci so se spomnili angleški nasprotniki kina, da obstoji star zakon iz 18. stoletja, ki preprečuje v nedeljah vsako delo, in so hoteli vsiliti zakon o prepovedi igranja kinov v nedeljah. Stvar je prišla tudi pred parlament in do pred kratkim ni bilo gotovo, ali ne bo tu predlog prodr. Dne 14. aprila pa so po burni debati z 235 proti 217 glasovom sprejeli zakon o novi ureditvi nedeljskega dela in po tem zakonu bodo kini lahko tudi v nedeljah igrali brez ovire.

Nils Asther, kj se ga še dobro spominjamo iz časov nemega filma, ni mogel dobiti angažmana, ker ni znal angleški. Zdaj se je že toliko naučil, da je sklenil z Metrom novo pogodbo. Njegov prvi govoreči film se bo imenoval „Letty Lynton“.

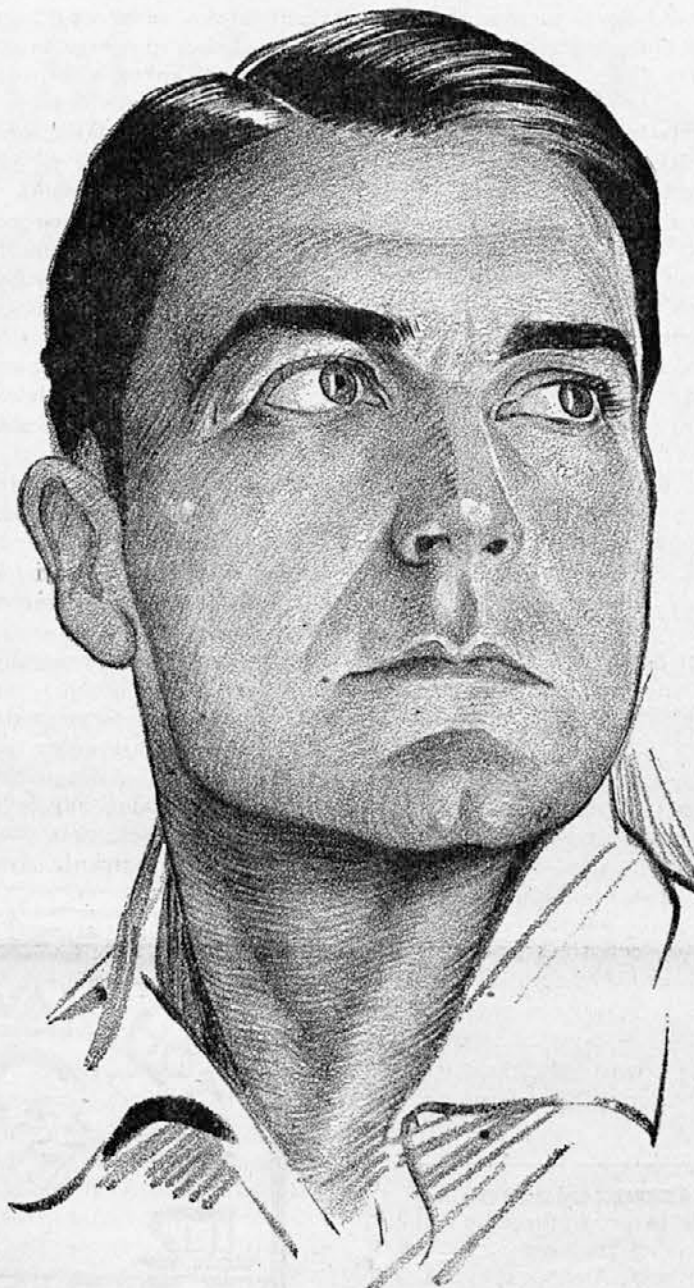
Ramon Novarro je po „Sinu Indije“ napravil nov film „Huddle“, ki nam kaže življenje študentov na ameriških univerzah.

Henny Porten je že s štirinajstimi leti igrala v filmu.

Eugène Pallette, ki igra tudi v „Sanghajskem ekspresu“, je bil na glasu enega najbogatejših hollywoodskih igralcev. Pred kratkim pa je izgubil skoraj vse premoženje, ker je slabo špekuliral s svojimi petrolejskimi vreli.

Film „Bengali“, ki ga je napravil režiser Schoedsack v Indiji, so začeli v Ameriki že igrati. V New Yorku ga je občinstvo sprejelo z velikim navdušenjem.

Zvesta čitateljica našega lista gospa Jožefa Sluga slavi danes s svojim možem g. Avguštinom Slugo, upokojenim železničarjem, srebrno poroko. Naj sprejmeta vrla zakonca tudi od nas prisrčne čestitke z željo, da doživi še zlato in demantni jubilej!

Clive Brook

jaka in da ga vprašuje, ali ni iz Kantonu, ker se mu zdi, da ga je tam videl.

Take reči so se Olandu že večkrat primerile. Dosti je ljudi, ki so prepričani, da ni belec in da se samo izdaja za belca, ker so Kitajci kakor črnci v Ameriki osvoženi.

CLARK GABLE OSTANE PRI METRU

Clark Gable, ki je zadnje čase v Ameriki v veliki milosti in se je posebno izkazal v filmih „Plesalka Bonnie“ in „Svobodna ljubezen“, je podaljšal svojo pogodbo z Metrom za tri leta. Karijera Clarka Gabla je res prav ameriška. V „Plesalki Bonnie“ je igral zločinca, v „Svobodni ljubezni“ je napredoval do simpatičnega fanta, v najnovjšem filmu „Suzana Lenox“ pa je že partner Grete Garbo. Prav zdaj pa delajo še dva nova filma, kjer bo igral glavno vlogo. Prvi se bo imenoval „Milijonarjeva prijateljica“ — tu je partner Joane Crawfordove in igra bogatega politika — drugi pa „Titani neba“, in bo igral letalca.

Norma Shearer: Po obrazu se umijem z ledeno mrzlo vodo. Potem se malce namažem s kremo za obraz, na ustnice naneseš za spoznanje rdečila, malo pudra na obraz in moja jutranja toaleta je pri kraju.

Marija Dressler: Šestdeset let je že za mano in zato potrebuje moj obraz še posebno dosti nege, da ostane svež. Vsako jutro si obraz masiram, da poživim krvni obtok. Masiranje mora biti seveda pravilno. Glavno je, da gladiš obraz od brade proti sencem, da gube izginejo. Za čelo sem preizkusila posebno sredstvo. S surovim rumenjkom se po njem namažem in počakam, da se rumenjaki strdi. Čelo se napne in gube polagoma izginejo. Rumenjaki je posebno zato priporočljiv, ker ga z vodo lahko izmiješ. Nato se namažem po obrazu z dobro kremo.

Dosti svežega zraka, mastna krema za noč — to sta glavna pogoja, da ostane koža lepa.

Marion Davies: ženske, ki tožijo, da nimajo lepe kože, se navadno še bolj pudrajo in šminkajo, da bi ta nedostatek prikrile. Prav zato je nji-

Boj moljem

Kadar je že tako toplo, da zimskih oblek, kožuhov in podobnega več ne potrebujemo, razpni na dvorišču vrvi in obesi nanje vse, česar do prihodnje zime ne boš več potrebovala, da se dobro prezrači. Paziti moraš le na predmete iz blaga, ki na solncu rado obledi. Prinesi na dvorišče tudi čvrsto mizo in obleko temeljito iztepi, da izgine ves prah. Pazi seveda, da ne razbiješ gumbov. Ko si vse dobro iztepla, vzemi ščetko in obleko skrtajči.

Kožuhe smeš iztepati le na strani, kjer je podloga. Za vsako obleko vzemi poseben obešalnik, ki pa se mora prilagoditi, da obleka ne izgubi oblike. Držaje, ki so navadno iz žice, ovij s papirjem, ker radi zarjave in bi se madeži od rje poznali na ovratniku.

Med tem pripravi tudi posebno omaro za poletno spanje zimskih oblek. Ta omara se mora dobro zapirati. Pomij jo znotraj z vročo vodo, ki si ji dodala precej kreolina. Če odkriješ kako razpoko, jo zamaži s papirjem, ki si ga namočila v kuhano lepilo. Tak papir se hitro strdi in zastavi moljem pot do oblek. Kreolin se vje v stene omare, ki jih potem še tapetiraj s časopisnim papirjem.

Pozabiti ne smeš tudi stropa in dna omare, ki mora biti prav tako pokrit s papirjem. Tako pripravljeno omaro polij še s terpentinom za čiščenje in obesi vanjo obleko. V žepe vtakni vrečice mletega popra. Potem omaro zakleni.

Nekatere gospodinje se ne boje letečih moljev, češ da oni ne razjedajo obleke, ampak samo ličinke. Ne pomislijo pa, da se prav ti molji plode in puščajo ličinke.

Deset zapovedi za gojenje kuncev

1. Za pleme izberi le dobro razvite, zdrave živali, ki so že vsaj osem mesecev stare. Začni jih gojiti v malem

Na obroke!

Manufaktura

Rebord

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 8
Maribor, Gregorčičeva cesta št. 20
Posetite nas! - Zahtevajte potnike!

OKVIRJI, SLIKE,
OGLEDALA, STEKLO,
PORCELAN

KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ŠT. 4
Telefon št. 83-80

in število povečaj šele tedaj, ko imaš že dovolj izkušenj.

2. Neguj jih skrbno in z ljubeznijo. Pazi, da jih boš zmeraj redno hranil. Opazuj, koliko živali pojedjo in jih ne krmi preveč, da se krma ne bo raztresala in osnesnažila.

3. Pazi, da se ne bodo živali istega skota med seboj parile, ker more zarod iz krvno sorodnih živali uspevati le tedaj, če ga nadzira izkušen rejec. Pari rajši živalce razne krvi, da preprečiš krvne bolezni in zaostalost. Zarod bo tudi slab, če se živali pariyo kadar menjajo dlako.

4. Goji le čisto pasmo, ne pa križanec. Kadar izbiraš plemenske živali, se obrni na izkušenega rejca, da ti bo svetoval, kakšne živali vzemi.

5. Omeji letno število skotov pri vsaki zajki na troje in vsakič obdrži samo po šest mladičev. Sesajo naj vsaj osem tednov. Hrana nosnih zajk naj bo vseh trideset dni ne preveč mastna, toda dobra. Zajka naj počiva.

6. Hrana naj bo snažna in redna. Živalim daj vsega, kar je ravno pri roki. Poleti dosti trave, pozimi pa krompirja, pese, kolerabe in korenja. Vsak dan naj dobe soljeno mešanico kuhinjskih odpadkov, krompirja in otrobov. Skrbi, da hrana ne bo zmeraj enaka in da bodo imele živali pozimi dovolj vode.

7. Izberi za zajčje hišice suhe prostore, kjer ne vleče. Biti pa morajo svetli in zračni. Dobri so tudi zaboji in sodi.

8. Na tla polagaj živalim dovolj slame, ki jo moraš pogosto menjati. Spodaj je najboljša suha bičevje, zgoraj pa ovsena slama. Ostanke hrane odstrani, da se ne skisajo, in posode redno snaji.

9. V posebno knjigo vpisuj zarod in starost kuncev. Ne pozabi zabeležiti tudi to, kdaj je ta ali ona zajka skotila mladiče.

10. Kolji samo živali, ki imajo gosto dlako. Kože napni in jih pusti za zračnem prostoru.

Isposojamo
plošče in gramofone poceni
Slager
Ljubljana, Aleksandrova 5
Maribor, Gregorčičeva 20

Otrokov zajtrk

Za ohranitev zdravja je zajtrk med vsemi jedmi brez dvoma najvažnejši.

To so Angleži že davno dognali in njihov zajtrk je bolj podoben našemu kosilu. Ravno zjutraj, ko je moral želodec vso noč počivati, smo potrebni izdatne hrane. Toda pri tem vsi grešimo, saj nam je zajtrk skoraj nekaj postranskega, malone nepotrebne.

Otroka bi morali že od mladih let vzgojiti tako, da bi mu bilo ukaz: Najprej želodec, potem šola! To pa ni tako lahko, kakor si morda mislimo. Saj veste, da otrok navadno zajtrkuje poslednjo minuto, časih kar stoji, in potem leti v šolo. Ali pa mu manjka zvezka... Robca tudi nima... Naloge še ni napisal... Pesmi še ne zna na pamet... Prestrašeno gleda na uro in preiščuje, ali bo še dovolj časa, da zamujeno popravi, na zajtrk pa kar pozabi.

Seveda ga mamica že pregovori, da v naglici popije pol skodelice kave in pojé pol žemlje, ki mu obleži v želodecu kakor svinec.

Prav nič čudno ni, da začenja otrok, ki ne potrebuje hrane samo za obnavljanje porabljenih redilnih snovi, ampak tudi za rast, kaj kmalu bolehati in se tudi v šoli ne more prav uveljaviti.

Kako mu bomo pomagali?

Najprej mu moramo dati dovolj časa za zajtrk. Zato mora dovolj rano vstati. Že prejšnji večer naj si pripravi vse, kar bo drugo jutro potreboval v šoli. Nalog naj ne odlaga na poslednji trenutek. Vsa družina naj dovolj zgodaj zajtrkuje, kar zbudi v

otroku voljo do rednega življenja. Pri izbiro zajtrka se moramo ozirati na otroka, saj se dostikrat zgodi, da otrok zato ne zajtrkuje, ker mu jed ni všeč. Najboljši zajtrk za otroka bi bila juha iz moke in ovsene kaše, kozarec mleka ali mlečnega kakava in kos kruha s surovim maslom, medom ali mezo. Dobro bi bilo tudi, če bi dali otroku nekaj svežega sadja! Navadno dobe otroci s seboj tudi malico, ki jo pojedjo v šoli med odmori. Ta malica naj bo nekaj kosov kruha s surovim maslom ali pa s sadjem.

Dober, v miru zavžit zajtrk in malica bosta dosti pripomogla, da bo otrok zdrav in se bo tudi dobro učil.

Če še ne veš

Platno se bo svetilo, če ga zlikaš na obeh straneh, ko je še vlažno. Platna ne smeš nikdar škrobiti.

Porumenelo platno obeliš tako, da dodaš na vsak liter vode žlico vinskega kamna. Mleko in plavilo tudi pomaga.

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Ogljite si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.

Kupujte domače izdelke jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj, 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE špecialitete se dobijo v vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. OETKER, MARIBOR.

RUFF čokolada = veselje
bonboni = vsake družine

BUDDHA TEA IMPORT
Ljubljana, Večna pot 5
Telefon št. 2626
Brzojavi Timport

BUDDHA
čajne mešanice
so najboljše

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo
najboljše in v največji izbiri pri

JUGOSPORT
LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 34